

LETNO POROČILO

Slovenske trgovske šole v Trstu

koncem šolskega leta 1911-1912.

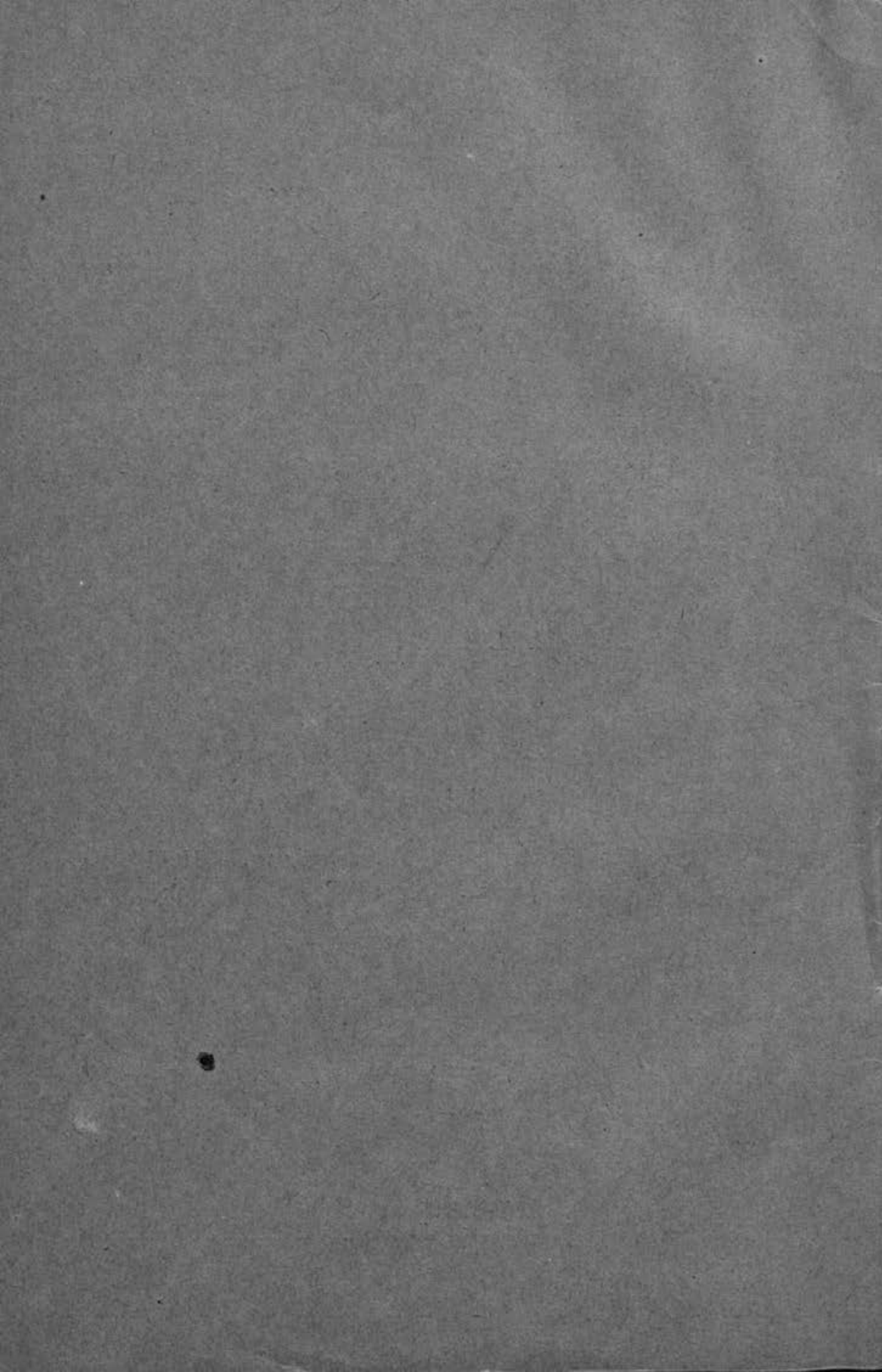
II. LETNIK.

VSEBINA :

Kuratorij slovenske trgovske šole v Trstu. - Učni
načrt slovenske trgovske šole v Trstu. - Šolske
vesti.

Sestavilo ravnateljstvo.

LETNO POROČILO

SLOVENSKE TRGOVSKE ŠOLE
V TRSTU

koncem šolskega leta 1911-1912.

□□□□

II. LETNIK.

□□□□

VSEBINA:

Kuratorij slovenske trgovske šole v Trstu. - Učni načrt
slovenske trgovske šole v Trstu. - Šolske vesti.

SESTAVILO RAVNATELJSTVO.

TRST 1912.
Tiskala Tiskarna „Edinost“.

Čr 1204/1954

Kuratorij

slovenske trgovske šole v Trstu.

V drugi polovici septembra l. 1910 so se vršile volitve v kuratorij slovenske trgovske šole za dobo 1910—1913 kakor sledi:

1. Glasom § 5, 1) organ. ustanovila je imenovalo „Trgovsko izobraževalno društvo“ dva zastopnika, in sicer gg. Josipa Ulčakarja, društvenega častnega člana in Ivana Milloniga, bivšega društvenega predsednika;

2. Glasom § 5, 2) je izvolila „Tržaška posojilnica in hranilnica“ g. drja. Otokarja Rybářa, „Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“ g. drja. Ivana Merharja in „Jadranska banka“ g. drja. Gustava Gregorina.

Na svoji prvi seji dne 24. septembra 1910 se je konstituiral kuratorij tako-le:

1. Dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu, državni in deželni poslanec, predsednik;

2. Ivan Millonig, trgovec v Trstu, podpredsednik;

3. Dr. Ivan Merhar, c. kr. profesor v Trstu, tajnik;

4. Josip Ulčakar, ravnatelj Tržaške posojilnice in hranilnice ter šolski ravnatelj, blagajnik;

5. Dr. Otokar Rybář, odvetnik v Trstu, državni in deželni poslanec v Trstu, odbornik.

Učni načrt

„Slovenske trgovske šole v Trstu“.

(Odlok c. kr. naučnega ministerstva z dne 17. maja 1910, št. 17.255).

a) Obligatni učni predmeti.

1. Krščanski nauk.

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Učno snov za ta predmet določajo na isti način kakor za ljudsko šolo cerkvene oblasti glasom § 5 državnega ljudsko-šolskega zakona.

2. Slovenski jezik (kot učni jezik).

Učni smoter: Jasno umevanje onega, kar povedò drugi v učenem jeziku; zmožnost pravnega pismenega in ustmenega izraževanja; izvežbanost v izrazitem čitanju in v obnavljanju čitanega. Poznanje najvažnejših literarnih pojavov v učenem jeziku s posebnim upoštevanjem glavnih del najvažnejših novejših avtorjev.

Pripravljalni tečaj.

(5 tedenskih ur.)

Gladko in smiselno pravilno čitanje, beseda in stvarna razlaga. Ustmena, narečja prosta obnova čitanega; pravopisne vaje s posebnim ozirom na enako in podobno se glaseče besede. Razširjen prost stavek, razločevanje prostega od zloženega stavka; vsi govorni razpoli (besedne vrste), vaje v besedotvorju. Pismena obnova pripovedk in kratkih opisov; sestava kratkih zasebnih pisem po razporedbi. Memoriranje primernih beril.

Vsako polletje 4 šolske in 4 domače naloge; nareke po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(4 tedenske ure.)

Ponovilo oblikoslovja; analiza delov prostega stavka, ločila in pravopis; najnavadnejše tujke, posebno one iz trgovskega poslovanja; sestavljen stavek in stavek z množnimi istovrstnimi členi. Stavkovna analiza. Čitanje beril prozaične in poetične vsebine;

pravilno čitanje in pripovedovanje čitanega. Memoriranje primernih beril.

Vsako polletje 3 šolske in 3 domače naloge; nareke po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Ponovilo stavko- in oblikoslovja; prosta ustmena in pismena obnova čtiva. Označenje glavnih misli ter sestava razporedb vzornih proizaičnih sestavkov. Nadaljevalne pravopisne vaje. Kratki podatki o najvažnejših slovenskih literarnih delih s pripadajočimi življenjepisnimi podatki, pri kojih se naj posebno ozira na glavna dela odličnejših novejših pesnikov. Pri tem se opozarja na najbistvenejše iz nauka o vrstah pesnitev in iz stihotvorstva. Prosta obnova čitanih pesniških sestavkov; vaje v prostem predavanju. Pismeni izdelki stopnjujejo od priproste reprodukcije do lahkih, samostojno osnovanih spisih o temah iz obzorja učenecv.

Vsako polletje 3 šolske in 2 domači nalogi; nareki po odmeri učitelja.

3. Trgovsko računstvo.

Učni smoter: Sigurnost v izvajanju vseh za trgovca važnih preračunov v blagovnih poslih z ozirom na tozadevni način izpeljave v praksi; zmožnost po dunajskem načinu izpeljati osnovne račune bančnega prometa. Izurjenost v ustmenem računanju.

Pripravljalni tečaj.

(5 tedenskih ur.)

Razlaga dekadičnega številnega sestava. Štiri osnovni računski načini z neimenovanimi celimi in desetinskimi števili; posebne vaje v lateriranju. Navadni ulomki. Računanje z neimenovanimi navadnimi ulomki (z eno-, k večjemu dvošteviličnim števcem in imenovalcem). Novčne enote Avstro-Ogrske, Nemčije, Francije, Angleške, Italije in Rusije; razdelitev meterske mere, angleških in ruskih trgovskih utežev; resolviranje in reduciranje. Štiri osnovni računski načini z imenovanimi števili. Pri vsaki priliki se pridno vadi ustmeno številjenje.

Vsako polletje 4 šolske naloge; dvakrat na teden kratke domače računske vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

I. tečaj.

(4 tedenske ure)

Temeljito ponovilo računanja z neimenovanimi desetinskimi števili in navadnimi ulomki (z največ dvošteviličnimi imenovalci in števci). Vaje v sigurnem in urnem lateriranju. Trgovske računske okrajšave, v kolikor se z njih pomočjo res lažje in krajše postopa, zlasti okrajšano množenje in deljenje. Važni evropski in severno-ameriški sistemi vrednosti, mer in utežev s podrobnim obravnavanjem kronске vrednosti in meterske mere; resolviranje in reduciranje. Računanje z imenovanimi števili z uporabo italijanske prakse. Razmerje in sklepovni račun; družabni in povprečni račun;

veriga. Procentni račun od, na in v 100 z uporabo pri procentuelnih pridatkih in odbitkih v trgovski praksi. Obrestni računi od, na in v 100 in računanje z obrestnimi številkami. Osnovni blagovni računi; enostavna kalkulacija o dospelom blagu. Nadaljevanje vaj v ustmenem računanju z imenovanimi in neimenovanimi števili.

V prvem polletju 4, v drugem 3 šolske naloge; v prvem polletju dvakrat, v drugem enkrat na teden kratke domače vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

II. tečaj.

(4 tedenske ure.)

Ponovilo procentnega in obrestnega računa. Poglavitnejše iz terminskih računov. Najvažnejše naloge iz dekurzivnega obrestno-obrestnega računa brez uporabe algebraskih formul. Diskontni račun na avstrijskih bančnih trgih. Osnovni pojmi o novčnem računu, zlasti izračunjenje kurzne vrednosti novcev po dunajskem načinu; računi o plačilu carine (carinski). Določevanje vrednosti inozemskih bankovcev. Najvažnejše o tem, kako se preračunajo na avstrijskih trgih devize (za londonske Fiks-menjice se naj opustè); kratko označilo kurzov, ki so za avstrijsko trgovino z blagom na zunanjih trgih najvažnejši. Osnovni pojmi o preračunu efektov po dunajskem načinu. Najenostavnejši netappoints v svrhu ponavljanja. Preračun kontokorentov s stalno (enostavno in dvojno) obrestno mero. Natančno obravnavanje blagovne kalkulacije s kalkulacijami prekomorskih dobav. V zvezi s kalkulacijo naj se razpravlja tudi o splošnih (režijskih) stroških poslovanja. Preračun vrednosti in paritete cen najvažnejših svetovno-tržnih predmetov (žita, moke, špirta, sladkorja, petroleja, bombaža, kave). Računanje na pamet se vadi pri vsaki priložnosti.

V vsakem polletju 4 šolske naloge; dvakrat na teden kratke domače vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

4. Geometrijsko oblikoslovje.

Učni smoter: Na ponazorovanju utemeljeno poznanje najvažnejših geometrijskih tvorov z ozirom na potrebe trgovine in obrti; zmožnost preračunati obseg in vsebino teh tvorov. (Dokazi izrekov naj se ne podajo v algebraski obliki).

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Osnovni pojmi iz geometrije. Nazorno pojasnilo elementarnih telesnih oblik. Objasniti najvažnejših ravnih geometrijskih tvorov in njih značilnih znakov — potem nazora. Skladnost trikotnikov in važni na njo se opirajoči izreki. Četverokotnik. Krog. Računanje ploskev. Osnovni nauki stereometrije. Površina in telesnina prizme, piramide, cilindra, stožca in krogle. Primeri računanja teže predmetov trgovine s pomočjo telesnine in specifične teže.

V vsakem semestru 2 šolski nalogi, večkratne domače vaje po odmeri učitelja.

5. Trgovinstvo in menjištvo.

Učni smoter: Pregledno poznanje tistih razmer in naprav, ki imajo praktično važnost za trgovinski promet; umevanje menjištva s tehnične strani, manj oziraje se na lastito juridično (pravno).

V I. tečaju je trgovinstvu in menjištvu v prvi vrsti razjasniti komercijelne pojme in stvarnosti, ki morajo biti že znani za druge discipline, v II. tečaju pa je spopolniti trgovski pouk s samostojno obravnavo drugod nerazjasnenih razmer in uredb trgovskega prometa.

I. tečaj.

(V I. semestru 4, v II. semestru 2 tedenski uri.)

Uvod: Bistvo, postanek in korist trgovine, njene vrste. Trgovinski predmeti, blagovna trgovina v splošnem in nje običaji, računi v blagovni trgovini. Mere in uteži, denar, cena, vrednost, novci, bankovci. Pogled na vrste denarnega prenosa med trgovci. Osnutki nauka o menjicah, v kolikor so neobhodno potrebni za ostali strokovni pouk, in sicer pojem in glavne vrste menjice, znaki, menjični kolek, žiro, sprejem, plačilo. (Pojasnila naj se združijo z izvršitvijo menjičnih primerov.) Kratko označilo nakaznice in bančnega čeka. Poštna hranilnica, hranilni in čekovni promet, organizacija poslednjega. Trgujoči: trgovec, tvrdka in trgovski register, trgovsko osebje. Najbistvenejše o trgovskih družbah in drugih družitvah v trgovske svrhe. Pomožne obrti trgovine: delovanje komisijonarja, agentov, spediterjev, tovarnikov. Trgovinski pripomočki: železnice, plovba, pošta (glede pospeševanja vesti in prevažanja blaga), brzjav, telefon. Trgi, sejmi. Skladišča. Poizvedovanje. Zavarovanje v službi trgovine.

II. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Ponovilo vrst denarnega prenosa med trgovci, čekovnega prometa poštne hranilnice in najvažnejšega o pomožnih obrtih ter pripomočkih trgovine. Carinstvo: Za blagovno trgovino neobhodno potrebno o avstrijskem carinskem tarifu in o carinskih dokumentih. Denarna in kreditna trgovina: trgovina z denarjem, z menjicami in z efekti banke in bančni posli, hranilnice in njihov posli, borze in borzni posli v kratkih obdobjih. Iz trgovskega zakona in konkurznega prava: Splošna zakonita določila o sklepanju in izvrševanju trgovskih poslov kakor tudi o sredstvih zagotovitve pri teh s posebnim upoštevanjem IV. knjige avstrijskega trgovskega zakonika. Trgovsko sodstvo. Najpoglavitejše o konkurzu. Iz menjičnega reda: sposobnost menjic, dopolnjevalno ponovilo zahtev pri menjici, indosamentu, sprejemu in plačilu; protest, regres, naslov v sili, intervencija. Naslovljanje. Razmnoževanje menjic. Lastne menjice. Neprave in ponarejene menjice. Izguba menjic. Menjična tožba. Posebnosti ogrskega menjičnega reda. Razširjajoča rekapitulacija o nakaznicah in čekih. (Za trgovce važne norme iz obrtnega zakonodajstva so uvrščene v učno snov državoiznanstva.)

6. Dopisovanje in kontorna dela.

Učni smoter: Ročnost v sestavi jezikovno, stvarno in formalno pravih pisem in kontorskih del blagovnoposelskega prometa.

I. tečaj.

(v I. semestru 2, v II. semestru 4 tedenske ure.)

a) Trgovsko-pisarniška dela (za prvo vvajanje v formelne zahteve, trgovske navade in strokovne izraze, ki jih je upoštevati pri pismenih izvršitvah trgovske prakse), izvršitev not, faktur, kupnih in prodajnih računov, računi stroškov, dobavnih listov in protilistov, položnic in pobotnic, vozni listov, carinskih deklaracij, brzojavov; formalno pri menjicah, nakaznicah in čekih, pri spisih poštnega prometa in tiskovinah čekovnega prometa poštne hranilnice.

b) Dopisovanje (in od slučaja do slučaja izdelovanje k pismom spadajočih kontornih del), vvod o pomenu in načinu sestave pisem v trgovskem prometu. Oblika trgovskih pisem, pismenski ovoji in dopisnice. Obravnavanje dospevajočih in odpošiljivih korespondenc v splošnem. Pisma o pošiljatih gotovine in plačilih v gotovini. Enostavna dopisovanja v blagovnem prometu, namreč naročanje blaga in izvršitev enega takega naročila z ozirom na razne načine poravnave faktur, dalje naznanila prejema o blagu. Preklici in pritožbe. Lahki slučajji dopisovanja o menjicah, in sicer avizi trat, remitiranje menjic v dobropis ob dospelosti, pisma o priskrbovanju akceptov in inkasov. Kratka obravnava poizvedovanja o firmah in informacijska pisma. Opomini.

V prvem polletju 3 šolske in 2 domači nalogi, v drugem polletju 3 šolske in 3 domače naloge. Domače naloge so pisma in kontorna dela, ki jih mora učenec sam zasnovati. Vsa dela je izvršiti enako čisto (po potrebi s pomočjo stenografskih beležk) in praviloma ne še enkrat doma prepisovati.

II. tečaj.

(V prvem polletju 3 tedenske ure.)

Ponovilo enostavnih blagovnih pisem. Poravnave računov s posredovanjem poštne hranilnice. Ponudba prodajalca, vpraševanje (poizvedovanje) kupca, kupovalne in prodajne komisije v blagu. Najvažnejša pisma in kontorna dela pri spedicijah. Normalno dopisovanje pri dobavah blaga iz prekomorskih dežel. Nadaljevanje menjičnega dopisovanja, namreč remitiranje menjic za diskontiranje, pisma v zadevah domicilja in o menjicah v nevarnosti.

Najenostavnejša pisma iz bančnega prometa, in sicer komisijski nakupi in prodaje valut, deviz in efektov, odkazi. Kontokorentna pisma. Priporočilna in kreditna pisma. Okrožnice. Zadolžnice. Pooblastila. Vloge, tikajoče se vpisov v trgovinski register. Prošnje za nameščenje. Službena izpričevala.

V zadnjih štirih tednih drugega polletja se naj (v urah vzornega kontorja) priredi pregledno ponavljanje učne snovi dopisovanja in kontornih del (kakor tudi knjigovodstva); to priložnost

je izrabiti tudi v določitev končne klasifikacije v tem predmetu slabših učencev.

V prvem polletju 2 šolski in 2 domači nalogi.

7. Knjigovodstvo.

Učni smoter: Poznanje teorije in izvežbanost v praktični uporabi trgovskega knjigovodstva v blagovnih poslih.

I. tečaj.

(v I semestru 2, v II semestru 4 tedenske ure.)

Vvajanje: Bistvo, namen in metoda trgovskega knjigovodstva sploh. Zakonite določbe o trgovskem knjigovodstvu in kolikovna obveznost trgovskih knjig. Pojasnilo najvažnejših splošnih pojmov in strokovnih izrazov trgovskega knjigovodstva. Enostavno knjigovodstvo: Osnovni nauki enostavnega knjigovodstva in pri tej metodi uporabljene knjige (blagajniška knjiga, dnevnik, glavna knjiga, inventar). Blagajnična prvopisna knjiga in seznam odjemalcev. Pomožne knjige enostavnega knjigovodstva. Zaključek knjig po tem načinu. Nadaljevanje praktičnih vaj v vknjiževanju raznih poslovnih dogodkov trgovskih, obrtnih in industrijskih obratov. Vknjiževanje enomesečnega poslovanja (zmerne obsega) kakega posameznega podjetja blagovne stroke v vseh osnovnih in pomožnih knjigah. Knjigovodstveno delo o prodrobni trgovini, pojasnjeno na slučaju, ki ga je izdelati. Dvostavno knjigovodstvo: Osnovni nauki dvostavnega knjigovodstva in pri tej metodi uporabljene osnovne knjige (glavna knjiga, blagajniška knjiga, primanota, inventar). Praktična izvršitev vpisov v te knjige po dvojni metodi.

V prvem polletju 2 in v drugem polletju 4 šolske naloge; domače vaje po mnenju učitelja. Izdelki, ki jih je v šoli izvršiti takoj na čisto, se praviloma ne prepisujejo zopet doma.

II. tečaj.

(V prvem polletju 4 tedenske ure.)

Dvostavno knjigovodstvo, nadaljevanje: Razširjajoče ponavljanje nauka o računih dvostavnega knjigovodstva in pravil za vpisovanje v knjige tega načina. Zborni dnevnik. Teorije zaključevanja knjig in prenosa po dvostavni metodi. Pojasnilo pojma bilance. Nadaljevalne vaje v vknjiževanju, zaključenju in prednašanju po enostavnih in prav kratkih nalogah iz blagovnega poslovanja, iz obrtnega in industrijskega obrata ter bančnega prometa. Pojasnjevanje in izdelovanje ameriške glavne knjige. Najvažnejši osnovni nauki tovarniškega knjigovodstva. Posebnosti zaključka pri javnih trgovskih družbah.

V zadnjih štirih tednih drugega polletja je (v urah vzornega kontorja) prirediti združevalno ponavljanje in izpraševanje učne snovi knjigovodstva (kakor tudi dopisovanja in kontornih del) in je to priložnost uporabiti za določitev končne klasifikacije v tem predmetu slabših učencev.

V prvem polletju 4 šolske naloge; domače vaje po mnenju učitelja, pri čemer se je po možnosti ogibati mehanskega prepisovanja.

7. Uzorni kontor.

Učni smoter: Umevanje skupnosti poslovnih funkcij in združevalno ponovilo najvažnejšega iz učne snovi vseh trgovskih strok. Po možnosti je učence tudi natančneje seznaniti z kontornimi ureditvami za manipulativna opravila.

Pri izvrševanju uzornega kontorja je skrbeti za nepretrgano zaposlenje učencev.

I. tečaj.

(V drugem polletju 7 tedenskih ur.)

Popolno izdelovanje enega ali več poslovnih načrtov iz blagovne trgovine na veliko in na drobno, kar se tiče za vsak slučaj potrebnih pisarniških del, dopisovanj in vknjiženj.

Na pravem mestu je vplesti potrebne račune kakor tudi pojasnila trgovsko tehnične, oziroma pravne strani doličnega poslovnega slučaja. Med slučaji, ki jih je obdelati, morajo biti tudi komisijski in spedijski posli, kakor tudi zelo enostavni naučni posli.

Izdelki v vadbeni pisarni s zaključijo štiri tedne pred koncem drugega polletja, da so ure na razpolago za ponavljanje.

V drugem polletju 2 šolski nalogi z dvehim delavnim časom za nalogo. Domače priprave na poslovne slučaje, ki jih bo obdelati v sledeči uri.

9. Zemljepis.

Učni smoter: Na splošni zemljepis se gradeče spoznanje posameznih držav kot produkcijskih in trgovskih ozemlj in njih stališče v svetovnem prometu s posebnim ozirom na avstrijsko-ogrsko monarhijo. Razumevanje zemljevida, ki mora biti vedno osnova pouku.

Pripravljalni tečaj.

(3 tedenske ure.)

Za umevanje globusa in zemljevida najvažnejši zemljepisni pojmi. Splošen pregled delov sveta po vodoravni in navpični izobrazbi, po vodovju, podnebj, razmerju obljudenosti, kakor po njih politični razdelitvi. Natančnejša obravnava avstrijsko-ogrske monarhije.

I. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Za čitanje zemljevidov najvažnejše iz matematičnega zemljepisa; osnovni obrisi fizikalnega zemljepisa s poudarjanjem onih okolščin, ki so posebne važnosti za produkcijo in promet.

Natančna obravnava avstrijsko-ogrske monarhije, politična razdelitev njegega državnega ozemlja, posebna obravnava zemeljske

izobrazbe in vodovja, podnebja in razmerja obljudenosti poljedelske in rudarske produkcije, industrije; prometne razmere Avstro-Ogrske, posebno najvažnejša železniška omrežja in plovne proge. Razjasnitev specijalke domačega ozemlja.

Nemška država (s kolonijami) in Švica z ozirom na njih zemeljsko izobrazbo, vodovje, prvotno produkcijo, industrijo, trgovsko in prometno delavnost z upoštevanjem komercialnih razmer teh držav do Avstro-Ogrske.

II. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Druge sosedne države Avstro-Ogrske z omejitvijo na najvažnejše splošne zemljepisne razmere in za svetovno trgovino važne, oziroma označujoče produkte dotičnih dežel. Ostale evropske države z njihovimi kolonijami in samostojne izvenevropske države v pregledni, splošni in trgovsko-zemljepisni obravnavi. Razjasnilo železniške kurzne knjige. Najvažnejša medzemljinska prometna sredstva in prometne naprave (proge poštinih parnikov, kablji, svetovna pošta.)

10. Prirodopis.

Učni smoter: Pregledno poznanje treh delov prirode po zunanjih lastnostih prirodnin, po njih medsebojni zvezi in njih važnosti za človeka. Poznanje ustroja človeškega telesa in osnovnih pravil zdravoslovja.

Pripravljalni tečaj.

(4 tedenske ure.)

Mineralogija: Opisovanje najbolj razširjenih mineralij s posebnim ozirom na tehnično uporabljanje; splošne lastnosti posebe razmerja oblik se izpeljejo na posamičnih pripravnih primerih. Pregled za zgradbo zemske skorje najvažnejših hribin. Zoologija: Anatomske ustroj človeškega telesa (brez upoštevanja histoloških razmer). V zvezi osnovne črte higijene in nekaj pravil o prvi pomoči pri nesrečah. Pregled živalstva s pomočjo o domovini najbolj pogosto se nahajajočih in za poznejši študij blagoznanstva znamenitih živalskih rodov in vrst; osnutek sistematike živalstva. Botanika: Opisovanje nekaterih razširjenih semenskih rastlin, po možnosti po svežem rastlinskem materialu; združevalna pojasnitev zunanega ustroja opravila posamičnih organov semenskih rastlin z izključitvijo prave rastlinske anatomije. Osnutek sistematike rastlinstva s pritegnenjem najvažnejših troso cvetk, posebe gliv, s povdarkom njih pomena kot provzročiteljev vrenja in bolezni.

Ves prirodopisen pouk naj bo osnovan na ponazorovanju in izpeljan tako, da tvori pripravo za poznejši pouk v blagoznanstvu.

11. Fizika.

Učni smoter: Poznanje najvažnejših in najlažje umljivih fizikalčnih pojavov z vednim upoštevanjem praktičnih potreb

meščanskega življenja. (Pouk je kolikor mogoče osnovati na eksperiment.)

Pripravljalni tečaj.

(4 tedenske ure)

Splošne lastnosti teles, skupnosti, težnost, težišče, vod, tehtnica, strmina, gibanje in njega ovire. Površina tekočin, prevajanje pritiska, hidravlična stiskalnica, tlak, vzgon in pritisk na stene, kolesa na vodo, turbine, občujoče posode, arhimedov princip, lastnosti zraka, zračna sesalka, zračna pošta, zračni pritisk, barometer, natega, vodne sesalke, brizgalnica, manometer.

Bistvo toplote, učinki toplote v splošnem, raztezanje teles po toploti, termometer, plinov motor, taljenje, parenje, vrenje, parni stroj, razširjanje toplote, po toploti povzročeni toki v zraku in vodi. Splošni zakoni zvoka, hitrost zvoka, njega odboj, ton, tresoce se strune, piščali, človeško glasilo in organ sluha, fonograf in gramofon. Nastanek in razširjanje svetlobe, senca, odboj svetloba ob zrcalih, lom svetlobe v prizmah, fotografija, lom svetlobe v lečah, drobnogled, daljnogled, dvojen skioptikon, človeško oko, očala, stereoskop.

Vzbujanje elektrike s trenjem, elektrooskop, električna razdelitev, električni koloviat, učinki torne elektrike, zračna elektrika, neurje; osnovni magnetični pojavi in osnovni zakoni, magnetična razdelitev, naravni in umetni magneti, zemeljski magnetizem, odklon, kompas; galvanov element, električni tok, toplotni in svetlobni učinki električnega toka, žarnica, obločnica, kemični učinki električnega toka v splošnem, elektroliza vode, magnetični učinki električnega toka, elektro-magnetizem, električni zvonec, brzojav, mikrofoni in telefon, indukcija, učinek indukcijskih tokov, dinamo, električen motor.

12. Blagoznanstvo.

Učni smoter: Poznavanje najvažnejših surovin iz vseh treh prirodnih delov, njih značilnih lastnosti, njih dobavišč in načinov dobivanja, njih pomena za trgovino in njih uporab; natančnejše poznanje osnovnih naukov kemije v zvezi s kemično sestavo in izdelovanjem sirovin; poznanje z varnejšimi kemično in mehanično-tehnološkimi načini postopanja pri izdelovanju polufabrikatov in popolnih fabrikatov.

I. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Vvod: Razdelitev vrst blaga po njih prirodnem izvoru. Za blagoznanstvo neobhodno potrebni vsajalni pojmi kemije. Razdelitev blaga po njega kemični sestavi. Neorgansko blago (blago mineralnega izvora). Kovine in plavine; brusila in lestila; drago kamenje; skulpturne snovi in gradiva; sirovine kemiške industrije in kemiški izdelki; stekleno blago; glinato blago; snovi za pisanje in risanje; mineralna goriva in svetila. Združevalno ponovilo med letom obravnavanih prvin in kemičnih spojin.

II. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Organsko blago. (Blago živalskega ali rastlinskega izvora.) Izrastlinska živila, živalska živila; nasladila včevši opojne pijače; olja in maščobe; rastlinski izcedi (hlapna olja, smola, gume in kavčuk); les; organska barvila in strojila; izdelki iz živalske kože; vlaknine in izdelki iz njih; organske strgarske surovine; najvažnejša mirodila (droge). Združevalno ponovilo obravnavanih organskih snovi.

Na primernih mestih je vstaviti najvažnejše o ponarejanju gotovih vrst blaga in o najenostavnejših postopanjih v njih spoznanje, istotako je opozarjati na nevarnost nekaterih vrst blaga, kakor tudi na način shranjevanja kvarjenju podvrženih surovin in izdelkov. Skupen pouk v blagoznanstvu se naj podaja ob vednem kazanju označujočih vzorcev blaga in sestav kakor tudi s pomočjo primernih stenskih slik in modelov; z obiski tovarn, ki jih je po možnosti napraviti v zvezi z vzetim učivom, se daje učenec prilika, da dobe vpogled v tehnične obrate.

Da odgovarja pouk v blagoznanstvu kolikor mogoče praktičnim potrebam, naj se posebno ozira na lokalno trgovino in industrijo ozemlja, v katerem je šola.

13. Državoznanstvo.

Učni smoter: Poznavanje za praktično življenje najvažnejšega iz ustave, uprave in pravosodstva kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru.

Pouk naj se vrši bolj v obliki pripovedovanj in razlaganj nego na sistematično-juridičen način podajanja.

II. tečaj.

(1 tedenska ura.)

Kratek vvod o državi in državnem pravu sploh. Državna zveza Avstro-Ogrska. Zakonodajni faktorji države v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru (monarh in državni zbor); deželni zbori. Zakonodajstvo in pravo ukazov. Državne upravne oblasti in justične oblasti s posebnim ozirom na interesni krog trgovcev; deželne oblasti; samouprava. Splošne pravice državljanov. Državnopravno razmerje do Ogrske. Temeljna orientacija o najbistvenejših partijah avstrijskega privatnega prava. Najvažnejše specijelne ureditve na polju politične uprave, pravosodstva, vojske, nauka, davkarije in carinstva, monopola, obrtništva in socijalno-političnega zakonodajstva Avstrije. V zvezi s tem bo treba zlasti obdelovati: Glavne točke iz obrtnega reda (razdelitev obrti, pogoji za samostojno obrtno izvajanje, dokazilo sposobnosti, pomožno obrtno osobje, preskrbovanje obrtnih delavcev, stanovske zadruge), osnovne nauke varstev za patente, marke in vzorce, delokrog trgovskih in obrtnih zbornic in komercialne naloge konzulatov.

14. Stenografija.

Učni smoter: Sposobnost napisati v minuti 110—125 zlogov in sigurno čitati lasten stenogram. Osnovo pouku naj tvori Gabelsbergerjev sistem.

I. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Tvoritev in krajšanje besed. Posebne vaje v napisovanju trgovskih strokovnih izrazov.

V vsakem polletju 2 šolski nalogi; pismene vaje po potrebi.

II. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Krajšanje stavkov in vaje v brzopisju. Pri vajah je upoštevati tudi trgovsko dopisovanje.

Vsako polletje 2 šolski nalogi, pismene vaje po potrebi.

15 Lepopisje.

Učni smoter: Oblikovanje prijetne in urne pisave.

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Temeljita vaja v latinski in kurentni pisavi.

Vsako polletje 3 poskusni izdelki v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Temeljita vaja v latinici, kurentu, cirilici in v okrogli pisavi v raznih velikostih.

V vsakem polletju 3 poskusni izdelki v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(1 tedenska ura.)

Trgovsko pisanje z ozirom na način brzopisja. Trgovska signatura.

Vsako polletje 2 poskusna izdelka v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

b) Predmeta obligatna vsled sklepa šolskega kuratorija.

16. in 17. Italijanski in nemški jezik.

Učni smoter: Zadoščajoče znanje oblikoslovja in stavkoslovja; umevanje lažjih tekstov; vaje v ustmenem izražanju.

Kot izhod slovniškega in konverzacijskega pouka naj služi čtivo.

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Glasoslovje in čitanje. Najvažnejša elementarna pravila pravopisja, oblikoslovja in stavkoslovja. Priproste ustmene in pismene vaje. Vaje v izgovarjanju. Odgovori na lahka vprašanja.

Vsako polletje 2 šolski in 2 domači nalogi, nareki po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(5 tedenskih ur.)

Glasoslovje in nauk o čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila stavkoslovja. Ustmene in pismene vaje v svrhu ugotovitve slovniškega znanja in prisvojitve primerne besednega zaklada. Odgovori na taka učiteljeva vprašanja, ki se nanašajo na nazorne predmete in na čtivo. Učitelj se poslužuje pri navadnih nagovorih drugega deželne jezika.

Vsako polletje 3 šolske in 3 domače naloge; nareki po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(Za italijanski jezik 4 tedenske ure, za nemški 5 tedenskih ur.)

Ponovilo in razširjanje znanega o oblikoslovju posebno nepravilnih fleksij. Dopolnilo osnovnih vodil stavkoslovja. Vedne ustmene in pismene vaje. Čitiva, prestava in razlaga večjih beril, koje je tudi po možnosti pritegniti kot osnovo govornim vajam. Ob primernih prilikah kratke prestave iz učnega jezika v drugi deželni jezik. Dopolnilo besednega zaklada z uporabo stenskih slik in s posebnim upoštevanjem poslovnega jezika. Vpraševanja učencev in poskusi v celokupnem opisovanju in pripovedovanju v dotičnem jeziku.

V drugem tečaju se podaja pretežni del pojasnjevanj in obravnav v poučevanem jeziku.

Vsako polletje 3 šolske in 3 domače naloge; nareki po odmeri učiteljevi.

e) Neobvezni učni predmeti.

Začasno se poučuje izmed neobveznih predmetov, priporočenih po c. kr. naučnem ministerstvu, radi prevelikega števila tedenskih ur le:

18. Strojepisje.

Učni smoter: Izurjenost v uporabi pisalnih strojev različnih sistemov.

II. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Splošna razlaga načinov delovanja razpoložljivih pisalnih strojev z univerzalno tastaturo. - Drža telesa pri strojepisju, način vstavljanja papirja, gibanja sank na levo in desno in

z istočasnim prestavljanjem vrstic ; normalna nastava prstov. Vdarjanje tipk. Vaje v takih črkinih zvezah, ki se največkrat pojavljajo v učnem jeziku. Tvoritev besed in stavkov. Pisanje velikih začetnih črk (direktno ali s premaknjenjem). Ločila in številke. Podčrtanje besed in stavkov. Vvodne in zaključne fraze pri trgovskih pismih Vaje v pisanju omotov trgovskih pisem in računov, (poslednji z uporabljanjem morebitnega tabulatorja). Pisanje po nareku in na podlagi stenogramov.

Učenci se poučujejo po partijah.

Šolske vesti.

I. Učno osebje in razdelitev učnih predmetov.

Štev.	IMENA	Učni predmeti, tečaji in tedenske ure	Skupno število učnih ur	Opombe
A. Ravnatelj:				
1.	Josip Ulčakar, ravnatelj „Tržaške posojilnice in hranilnice“	Trgovsko dopisovanje II. (v I. sem. 3) in I. (v I. sem. 2, v II. sem. 4 ure). Knjigovodstvo II. (v I. sem. 4) in I. (v I. sem. 2, v II. sem. 4 ure). Blagoznanstvo II. (3). Uzorni kotor II. (v II. sem. 7).	I. sem. 14 II. sem. 18	—
B. Profesorji in učitelji:				
2.	Teodor Betriani, c. kr. učitelj na državni deški ljudski in meščanski šoli (P. Lipsia)	Slovenščina Pripr. (5) Nemščina I. (5) in Pripr. (2)	12	—
3.	Andrej Čok, c. kr. učitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda	Italijanščina I. (5) in Pripr. (2)	7	Kustos učiteljske in dijaške knjižnice
4.	Dr. Ant. V. Delak odvetniški koncipijent	Trgovinstvo in menjištvo II. (3) in I. (v I. sem. 4 in v II. 2) Državoznanstvo II. (1)	I. s. 8 II. s. 6	—
5.	Matko Dolenc, suplent na c. kr. gimnaziji v Trstu	Trgovsko računstvo II. (4) in I. (v I. sem. 5, v II. sem. 3)	I. s. 9 II. s. 7	Razrednik I. tečaja
6.	Fran Marinček, strokovni učitelj na zavodu	Računstvo Pripr. (5) Geometrija, oblikoslovje Pripr. (2) Prirodopis Pripr. (4) Fizika Pripr. (4) Blagoznanstvo I. (3) Lepopisje Pripr. (2) Strojepisje II. (2)	22	Razrednik pripravljalnega tečaja, kustos prirodopisne fizikalne in blagoznanstvene zbirke
7.	Josip Marn, suplent na c. kr. gimnaziji v Trstu	Stenografija II. in I. (po 2 uri)	4	—
8.	Dr. Ivan Merhar, c. kr. profesor na državni gimnaziji	Slovenščina II. (3) in I. (4)	7	—
9.	Vasilij Mirk, suplent na zavodu	Trgovski zemljepis II., I. in Pripr. (po 3 ure) Lepopisje II. (1) in I. (2) Italijanščina II. (4) Nemščina II. (5)	21	Razrednik II. tečaja, upravna pomoč ravnateljeva, kustos zemljepisne zbirke in podporne knjižnice
10.	Matja Škabar, c. kr. veroučitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda	Versvo Pripr. (2)	2	—

II. Pregled učnih ur.

Učni predmeti	Pripravljalni tečaj	I. tečaj	II. tečaj
<i>a) Obvezni:</i>			
1. Verstvo	2	—	—
2. Slovenski jezik	5	4*)	3*)
		I. sem. II. s.	
3. Trgovsko računstvo	5	5 3	4
4. Geometrijsko oblikoslovje	2	—	—
5. Trgovinstvo in menjštvo	—	4 2	3
6. Dopisovanje in kontorna dela	—	2 4	3 I. sem.
7. Knjigovodstvo	—	2 4	4 „
8. Vzorni kontor	—	—	7. II. sem.
9. Zemljepis	3	3**)	3†)
10. Prirodopis	4	—	—
11. Fizika	4	—	—
12. Blagoznanstvo	—	3†)	3**)
13. Državoznanstvo	—	—	1
14. Stenografija	—	2	2
15. Lepopisje	2	2††)	1††)
<i>b) Obvezna predmeta glasom sklepa šolskega kuratorija:</i>	27	27	27
16. Italijanski jezik	2	5	4
17. Nemški jezik	2	5	5
<i>c) Neobvezni:</i>	31	37	36
18. Strojepisje	—	—	2
19. Telovadba	2	2	2
20. Petje } eventuelno	—	1	1
Skupno	31	37	36-38
Eventuelno	31-33	37-40	36-41
*) V I. in II. tečaju se poučuje po 1 uro na teden srbo-hrvaščina. **) Italijanski učni jezik je bil v rabi tudi pri pouku zemljepisa v I. in blagoznanstva v II. tečaju, tako da je bilo italijanščini odločeno v I. tečaju 5+3=8, v II. tečaju 4+3=7 tedenskih ur. †) Nemški učni jezik je bil v rabi pri pouku blagoznanstva v I. in zemljepisa v II. tečaju, tako da je bilo nemščini odločeno v I. in II. tečaju 5+3=8 tedenskih ur. ††) Pri lepopisju se vežba že v I. tečaju tudi cirilica.			

III. Učne knjige za šolsko leto 1912-1913.

A. Za pripravljalni tečaj.

1. *Veliki katekizem ali krščanski nauk*. Ljubljana 1908, vez. 80. stot.
2. AL. STROJ, *Liturgika*. Ljubljana 1907, vez. 1 K 40 stot.
3. J. BRINAR, *Čitanka za meščanske šole III. del*, c. kr. založila šol. knjig.
4. FR. HAUPTMANN, *Računica za meščanske šole, I. del*. Dunaj 1906, vezana 80 stot.
5. — —, *Računica za meščanske šole, III. del*. Dunaj 1909, vez. 1 K 25 stot.
6. Dr. FR. vit. MOČNIK, *Geometrijsko oblikoslovje za meščanske šole*, poslov. J. Bezljaj. Ljubljana 1897, vez. 1 K 60 st.
7. FR. OROŽEN, *Zemljepis za meščanske šole, I. stopnja*. Ljubljana 1904, 3. izdaja, vez. 80 stot.
8. — —, *Zemljepis za meščanske šole, II. stopnja*. Ljubljana 1903, 2. izdaja vez. 80 stot.
9. — —, *Zemljepis za meščanske šole, III. stopnja*. Ljubljana 1905, 2. izdaja, vez. 1 K.
10. I. MACHER, *Prirodopis za meščanske šole, III. del*. Ljubljana 1908, vez. 2 K 30 stot.
11. A. SENEKOVIČ, *Fizika za nižje razrede srednjih šol*. Ljubljana 1910, 3. izdaja, vez. 90 stot.
12. A. VALENTIČ, *Navod k naučenju italijanskega jezika. II. del*. Dunaj 1910, 3. izdaja, vez. 3 K 70 stot.
13. H. SCHREINER—Dr. J. BEZJAK, *Prva nemška vadnica*. Dunaj 1910, vez. 70 stot.
14. — —, *Druga nemška vadnica*. Dunaj 1909, vez. 90 stot.
15. — —, *Tretja nemška vadnica*, Dunaj 1909, vezana 1 K 10 stot.

B. Za I. tečaj.

1. Dr. J. SKET, *Slovenska čitanka za III. razred srednjih šol*. Celovec 1906, 2. izdaja, vez. 2 K.

C. Za II. tečaj.

1. Dr. J. SKET, *Slovenska čitanka za IV. razred srednjih šol*. Celovec 1893, vez. 1 K 60 stot.
2. Er. NOVAK, *Slovenska stenografija, II. del*. Ljubljana 1903, 2. izdaja, vez. 80 stot.

D. Z a l i n l l . t e č a j .

1. JOS. GASTEINER, *Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole*. Slovensko izdajo priredil I. Volc. Ljubljana 1909, vez. 4 K.
2. K. ZEHDEN, *Leitfaden der Handels- und Verkehrsgeographie für zweiklassige Handelsschulen*. Bearb. von Dr. Cicalak und Dr. G. Karschulin, Wien 1911, 9. Auflage, vez. 2 K 50 stot.
3. FR. NOVAK, *Slovenska stenografija, I. del*. Ljubljana 1910, 2. izdaja, nevez. 3 K.
4. L. SAVELLI & D. DALMASI, *Grammatica della lingua italiana ad uso delle scuole cittadine*. Trieste-Fiume 1897, vezana 1 K 60 stot.
5. I. LEHMANN, *Deutsches Sprach- und Aufsatzbuch für österr. Bürgerschulen*. Wien 1910, vez. 1 K 20 stot.
6. HEYMERLES, *Deutsches Lesebuch für kommerzielle Lehranstalten*. Bearb. von J. Pölzl, Wien 1911, 7. Auflage, vez. 2 K 60 stot.
7. E. MADDALENA, *Raccolta di prose e poesie italiane*. Wien-Leipzig 1909, 3. izdaja, vez. 3 K 70 stot.

E. Z a v s e t r i t e č a j e .

1. A. Janežičeva slovenska slovnica. Za srednje šole priredil Dr. J. Sket. Celovec 1906, 9. izdaja, vez. 3 K.
2. a) K. PEUCKER, *Kleiner Atlas für Handelsschulen*. Wien, 4. Auflage, vez. 3 K 60 stot. ali:
b) K. PEUCKER, *Atlas für höhere Handelsschulen*. Wien, 3. Auflage, vez. 7 K 80 stot.

Za trgovsko dopisovanje, trgovinstvo in menjištvo, trgovsko računstvo in blagoznanstvo ni učnih knjig v slov. jeziku in se je treba ravnati po predavanjih; priporočajo se pa kot pomožne knjige z a l i n l l . t e č a j :

1. Dr. J. KL. KREIBIG, *Leifaden des kaufmännischen Rechnens für 2-klassige Handelsschulen*. Wien 1910, 9. Auflage, vezana 3 K.
2. Dr. K. HASSACK, *Leitfaden der Warenkunde für zweiklassige Handelslehranstalten*. Wien 1910, 4. Auflage, vez. 4 K.
3. Dr. I. TAVČAR, *Slovenski pravnik*. Poduk o najpotrebnejših zakonih. Celovec 1883.
4. A. KLEIBEL, *Leitfaden der Handelskorrespondenz für zweiklassige Handelsschulen*. Wien Leipzig 1906, 7. Auflage, vez. 2 K 80 stot.
5. — —, Supplement dazu 30 stot.

OPOMBA. Morebitne dodatke ali spremembe glede šolskih knjig se nanašajo učencem ob začetku prihodnjega šolskega leta.

IV. Pomnožitev knjižnic in zbirk.

A. Učiteljska knjižnica.

Učiteljska knjižnica se je letos pomnožila za šest knjig in sicer dve „Slovenske Matice“ (Zbornik XIII. zv. in Štrekelj „Narodne pesmi“ 14 snopič) ter publikacije „Slovenske šolske matice“ (4 knjige: Pedagoški letopis, „Zgodovina Slovencev“ poljudno znanstvena knjižnica, „Kemični poizkusi“, „Didaktika“ III. del.)

B. Dijaška knjižnica.

Dijaški knjižnici so darovali g. Ivan Gorup 9 letnikov „Zvona“ (XXIII—XXXII. let.) — gojenec II. tečaja M. Petrič sledeče knjige: Silvester K: „Slovenski šaljivec“, Ivan Cankar: „Bela Krizantema“, Rud. Elcho: „Sonneck“ (roman), Clementina Helm: „Leiden und Freuden“, F. Fulin: „Il povero fornaretto“, Seisignore: „Nell' azzurro“. — Gojenec I. tečaja A. Radovič: John Milton: „Das verlorene Paradies“, Luis de Camoes: „Die Lusiaden“. — Gojenec I. tečaja St. Kraševic: A. Boccardi: „Alla luce del vero“, Evelyn: „Papà Goldoni“. — Gojenec I. tečaja D. Štrenar: Hauffs: „Märchen“, H. Dransfeld: „Mutterstelle“, E. Gangl: „Trije rodovi“, J. Stritar: „Lešniki“. — Darovalcem iskrena hvala!

Knjižnica je narasla tudi za šest knjig „Slovenske Matice“: „Zabavna knjižnica“ zvezek XIII., Mencingerjevih izbranih spisov I. zvezek, Knezove knjižice XVIII. zvezek, „Slovanski spomini in jubileji“, I., „Hrvatska knjižnica“, V. snopič in Letopis za l. 1911.

Med letom so se dale vezati skoro vse doslej še nevezane slovenske knjige.

Knjige so se med šolskim letom precej izposojevale. Gojencem pripravljalnega tečaja se je izposodilo 86 slovenskih, 50 nemških, 4 italijanske in 3 hrvatske knjige. Gojencem I. tečaja, ki so bili najmarljivejši čitatelji dijaške knjižnice, se je izposodilo 95 slovenskih, 108 nemških, 24 italijanskih in 15 hrvatskih knjig. Gojencem II. tečaja pa 16 slovenskih, 12 nemških, 7 italijanskih in 11 hrvatskih knjig.

C. Podporna knjižnica.

Velikemu številu učencev so se posodile učne knjige proti odškodnini, ki znaša 25% knjigotržne cene za vsako knjigo. S hvaležnostjo omenjamo, da sta nam knjigarni A. Pichlers Witve & Sohn ter Alfred Hölder na Dunaju poslali tudi nekoliko brezplačnih iztisov Hassackove Warenkunde ter Schillerjevih kontornih del za revnejše učence.

D. Zemljepisna zbirka.

Po nakupu: Bamberg, Asien, physikalisch. — Bamberg, Australien und Polynesien, physikalisch. — Bamberg, Deutschland, politisch. — Freytag, Kontorwandkarte von Mitteleuropa. — Gaebler, Europa I. Teil, physikalisch. — Gaebler, Vereinigte Staaten, Mexico und Mittelamerika, politisch. — Haardt, Amerika. — Haardt, Afrika. — Haardt-Orožen, Nastenski zemljevid polut. — Kintz, Kronländer der Monarchie. — Klaić, Zemljevid Hrvatske, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. — Rothaug-Umlauf, Karte der öster. Alpenländer, politisch. — Rothang-Krejči, Fysikalni mapa zemi sudetskyh, polit. vydani. — Sohr, Eisenbahn- und Dampfschiffsrouten von Mitteleuropa. — Razun teh zemljevidov tudi 1 ladijski kompas s kardansko obešalno pripravo.

Darovano. Freytag, Verkehrskarte von Oesterreich-Ungarn. — Meinl, Kaffeebauggebiete (daroval car. nadzornik g. V. Kosovel). — Pet nastenskih slik k pouku v matematičnem zemljepisu: 1. Orijentacija na nebesnem obloku; 2. solnčni sistem; 3. stanje zemlje v ekliptiki; 4. Zemlja in lune faze; 5. solnčni in lunini mrki (daroval g. Vasilij Mirk.)

E. Prirodopisna zbirka.

Nabavljeno: Slepič, gož, zelenec, morski konjič, igla, morska zvezda, volk, nožnica, klopavica, kamenica, strigoš, rogač, moškatnik, skržat, striga.

Darovano: Gospod c. kr. carinski nadzornik V. Kosovel zbirko školjk in polžev 13 komadov, 12 komadov mineralij (sljuda magnezijeva, magnetovec, češki granati, azbest serpentinov, stiva, dvolomec, fosforit, brezlik kremenjak, kresilnik, Marijino steklo, kamena pol kristalovana in kristalasta); učenec Kragelj Josip 3 kose malahita, 1 kos cinobra; učenec Pertot Karol več hroščev in škatljo metuljev.

F. Fizikalna zbirka.

Nabavljeno: Priprava za merjenje raztezanja tekočin po toploti, palice in različník kovin, 2 alkoholometra s termometrom za visoko odstotni in razredčeni vinski cvet, destilacijska naprava, žleb za opazovanje neenakomernega gibanja.

Darovano: gospod V. Cegnar, zastopnik „Banke Slavije“ v Trstu: kos obrežnega in globokomorskega kablja; učenec Vladimir Fisher: magnetno baterijo, Grenetev člen, svinčnico; učenec Legiša Anton: kamenito kroglo.

G. Blagoznanstvena zbirka.

Nabavljeno: 320 steklenic za shranjevanje vzorcev ter 300 škatelj v isto svrhu.

Darovano: Gospod c. kr. carinski nadzornik V. Kosovel 263 vzorcev blaga, posebe kolonijalnega, med tem zlasti zbirko

železovih rud in vrst surovega železa (komadov), kamenega olja in izdelkov (komadov) iz tega ter ozokerita in snovi, ki jih dobivamo iz njega (9 komadov); gospod J. Plaska izdelke in surovine c. kr. privil. Lobožiške tovarne za čokolado, sladkor-nine in kavine nadomestke (53 komadov v 2 škatljah); tvrdka Jeraj Peter, Trst: razne vrste marmorjev (21 komadov); gospod J. Taccani Barkovlje: surovine in izdelke parafina ter vazelina (14 komadov); učenec Črnjava Karol: 33 vzorcev raznih vrst blaga posebno kolonijalnega; učenec Legiša Anton: razne vrste marmorja (14 komadov); učenec Pogačnik B: izdelke „Prve zadruga za železno industrijo v Kropi“ (15 komadov na lepenki); učenec Schlegl Ivan 43 vzorcev kolonijalnega blaga in dragocen kos zlate rude iz Kalifornije.

Pri urejevanju preteklo leto nam podarjene ogromne zbirke je požrtvovalno pomagal gospod c. kr. carinski nadzornik V. Kosovel.

V. Kronika.

*** O učnem zboru. Kuratorij „Slovenske trgovske šole“ v Trstu je imenoval v svoji seji, dne 26. junija 1911:

za pomožne učitelje: g. Matka Dolenca, izprašanega suplenta na državni gimnaziji v Trstu in g. Teodorja Betrianija, c. kr. učitelja na državni deški ljudski in meščan ki šoli v Trstu (Piazza Lipsia).

Kuratorij je o teh spremembah poslal poročilo vis. c. kr. namestništvu v Trstu.

Dalje je nadomestoval g. dr. Antona V. Delaka, ki je bil na dopustu, v času od 3. januarja do 29. februarja odvetniški koncipient v Trstu, g. dr. Ivan M. Čok.

** Drugi dogodki. Vpisovanje na novo ustopajočih učencev se je vršilo dne 16. in 17. septembra in za učence, ki že pripadajo zavodu, pa dne 19. septembra. Vsprejemni izpiti za I. tečaj, ponavljalni izpiti in predskušnje za sprejem v pripravljalni tečaj so se vršili dne 18. septembra. Redni pouk se je pričel dne 20. septembra. 4. oktober, imendan Njeg. Veličanstva cesarja Frana Josipa I., in 19. november, obletnica imendana pokojne cesarice Elizabete, sta bila prosta šolskega pouka. Šola se je udeležila skupne sv. maše v cerkvi Sv. Antona (novega), popred pa je imel ravnatelj v šoli nagovor, v katerem je poudarjal pomen teh praznovanj.

V času od dne 17. do 20. decembra je prisostvoval pouku v vseh razredih nadzornik za trgovske šole s slovenskim, hrvatskim in italijanskim učnim jezikom, bivši centralni nadzornik za trgovsko šolstvo in dvorni svetnik g. Eugen Gelcich.

Šolske počitnice so bile po predpisih za srednje šole. Ravnatelj zavoda je dal 21. november in 17. februar (koncem I. semestra) ter v svrhu prireditve šolskega izleta 20. maj kot pouka proste dneve.

Dne 14. maja je prisostvoval pouku v verstvu v pripravljalnem tečaju, g. dr. Anton Vattovaz, župnik cerkve sv. Jakoba v Trstu.

Od dne 24. junija dalje se je vsled velike vročine v naših krajih vršil za vse razrede skrčen pouk, tako, da so popoldanske učne ure popolnoma odpadle.

Dne 6. julija se je zaključila šola. Ob tej priliki je bila sv. maša ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Antona, nakar so se razdelila šolska spričevala. V času od 7. — 15. julija se vrše poučni izleti za učence II. in I. tečaja.

** Važnejši odloki. 1. Z nam. odl. z dne 14. julija 1911, števil. VII-1670/3-10 se naznanja, da je c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje poveril z odlokom z dne 31. maja 1911, števil. 23791 šolsko nadzorstvo našega zavoda centralnemu nadzorniku za trgovsko šolstvo, dvornemu svetniku v p. g. Evgenu Gelcihu.

2. Z nam. odl. z dne 1. novembra 1911, šte. VII-1237/3-11 se dovoljuje profesorjem gg. drju. I. Merharju, M. Dolencu in J. Marnu učiteljjevanje na zavodu kakor tudi vadniškima učiteljema gg. T. Betrijaniju in A. Čoku.

3. Z nam. odl. z dne 2. aprila 1912, šte. VII-611-12 se opozarja na seznamek učnih knjig za avstrijske trgovske šole (min. odl. z dne 8. februarja 1912 1911, šte. 6022).

4. Z min. odl. z dne 5. aprila 1912, šte. 14822 se urejujejo zadeve tičeče se šolskega leta in počinic na srednjih, trgovskih in nautičnih šolah.

5. Z min. odl. z dne 9. junija 1912 št. 24.200 se podeli našemu zavodu pravica javnosti za šolsko leto 1911/1912 (Odl. c. kr. namesin. šte. VII-675/1-12.)

*** Volila in darila. Tudi v minoletem šolskem letu so se spomnili slov. denarni zavodi glavnega sklada naše trgovske šole in sicer so darovali: Tržaška posojilnica in hranilnica ter Trgovsko-obrtna zadruga po K 5000.—; Jadranska banka K 3600.—; razun tega je veledušno priskrbel Trgovsko-obrtna zadruga adaptacijo in preuredbo šolskih prostorov in sama pokrila v to spadajoče stroške K 3334.56.

V spomin pok. Josipa Gorupa viteza pl. Slavinskega so darovali njegovi dediči K 5000.— za glavni sklad našega zavoda.

Podpornemu skladu našega zavoda so darovali: „Neimenovani“ K 100.—, tukajšnja podružnica Živnostenske banke pro Čechy a Moravu K 50.— in g. Josip Negode (Sv. Ivan) K 10.—.

Carinski nadzornik g. V. Kosovel je svoj velikodušni dar iz lanskega šolskega leta še obogatil z nadaljnimi darili in osebno pomagal pri urejevanju blagoznanstvene zbirke, za kar mu bodi izrečena posebna zahvala.

G. Ivan Gorup, vodja tukajšnje podružnice Prve češke zavarovalnice na življenje, je podaril za dijaško knjižnico 9 letnikov Ljubljanskega Zvona.

Vsem cenjenim darovateljem izreka ravnateljstvo na tem mestu najtoplejšo zahvalo.

VI. Seznamek učencev

ob koncu šolskega leta 1911-1912.

II. tečaj.

Kattnig Silvester	iz Gorice
Petrič Miloš	iz Kopra (Istra)
Trampuš Marij	iz Trsta
Vrabec Anton	"

I. tečaj

Cunja Dragotin	iz Katinare pri Trstu
Cuznar Anton	iz Ljubljane
Furlan Anton iz	Gabrovca pri Zgoniku (Gor.)
Kalin Savel	iz Šmarij (Goriško)
Kjuder Ignacij	iz Lonjera pri Trstu
Kragelj Josip *)	iz Volč (Goriško)
Kraševac Stanko	iz Trsta
Kulot Josip	iz Vrtojbe (Goriško)
Lampe Rihard	iz Trsta
Lazar Ignacij	iz Sedla (Goriško)
Nardin Vekoslav	iz sv. Križa pri Trstu
Orešek Ivan	iz Trsta
Pečarič Stanko	iz Kubeda (Istra)
Pertot Dragotin (od Dragotina)	iz Barkovelj (Trst)
Pertot Dragotin (od Vincenca)	" " "
Plahsnig Josip	iz Šmarjete v Rožni dolini (Kor.)
Pogačnik Bogdan	iz Podnarta (Kranjsko)
Pregelj Pavel	iz Sežane (Goriško)
Radovič Avgust	iz Trsta
Schlegl Ivan *)	iz Hrastja pri Slavini (Kranjsko)
Stepančič Ivan	iz Škednja (Trst)
Strenar Dragotin	iz Pule (Istra)
Štibilj Hinko	iz Trsta
Štoka Dragotin	iz Proseka pri Trstu

*) Odličnjak.

Pripravljalni tečaj.

Bekar Oskar	iz Trsta
Bole Dragotin	iz Rojana (Trst)
Čok Miroslav	iz Lonjera pri Trstu
Čok Stanko	" " " "
Černjava Dragotin*)	iz Vrdele (Trst)
Ferluga Ignacij	iz Konkonelja pri Trstu
Fisher Vladimir	iz Trsta
Furlanič Lovrenc	iz Srednjih Škofij (Istra)
Gabrovšek Ljudevit	iz Trsta
Javornik Anton	iz Ljubljane
Kompara Avgust	iz Trsta
Kozman Ivan	iz Gorice
Kralj Mirko	iz Trebč pri Trstu
Lampe Ljudevit	iz Trsta
Legiša Anton	iz Trsta
Martelanc Vekoslav	iz Škednja (Trst)
Merlak Kvirin	" " "
Pertot Andrej	iz Barkovelj (Trst)
Piščanec Vekoslav	iz Rojana (Trst)
Rudež Dragotin	iz Barkovelj (Trst)
Sancin Vekoslav	iz Škednja (Trst)
Seliškar Dragotin	iz Trsta
Sferca Anton	iz Barkovelj (Trst)
Terčič Kristijan	iz Trsta
Tornič Vekoslav	iz Rojana (Trst)
Ukmar Marij	iz Trsta
Vidrih Rudolf	" "
Vovk Fortunat	iz Rojana (Trst)
Zavadlav Leopold	iz Nabrežine (Goriško)
Živec Ivan	iz Barkovelj (Trst)

*) Odličnjak.

VII. Statistični izkaz.

		Tečaj			Skupno
		Pripr.	I.	II.	
I. Število	Koncem šolskega leta 1910-11	25	5	—	30
	Začetkom šolskega leta 1911-12	36	24	6	66
	Vstopili med šolskim letom	3	3	—	6
	Vsprejetih skupno	39	27	6	72
	Med temi na novo vsprejetih	32	14	2	48
	Zopet vsprejetih	7	13	4	24
	Izstopili med šolskim letom	9	3	2	14
	Koncem šolskega leta 1911-12	30	24	4	58
II. Rojstni kraj	Trst in okolica	26	12	2	40
	Gorško-Gradiščanska in Istra	3	8	2	13
	Kranjska	1	3	—	4
	Stajerska	—	—	—	—
	Koroška	—	1	—	1
	Skupno	30	24	4	58
III. Narodnost	Slovenska	31	24	4	58
IV. Vera	Rimsko-katoliška	30	24	4	58
V. Starost koncem šol. leta	Do 14 let	12	—	—	12
	15 let	11	10	—	21
	16 let	7	2	1	10
	7 let	—	5	—	5
	18 let	—	4	1	5
	19 let	—	2	1	3
	20 let	—	—	1	1
	21 let	—	1	—	1
	Skupno	30	24	4	58
VI Po bivališču starišev	Krajevni	28	16	3	47
	Zunanji	2	8	1	11
	Skupno	30	24	4	58
VII Stariši so po stanu	Trgovci in obrtniki	6	7	2	15
	Posestniki in kmetovalci	7	6	—	13
	Uradniki	7	6	1	14
	Delavci	10	5	1	16
	Skupno	31	24	4	58
VIII. Klasifika- cija koncem šolskega leta 1911-12	I. red z odliko	1	2	—	3
	I. red	13	10	4	27
	Pripuščeni k ponavljalnemu izpitu	4	4	—	8
	II. red	8	3	—	11
	III. red	4	4	—	8
	Neklasificirani	—	1	—	1
	Skupno	30	24	4	58
IX. Dodatek k klasifikaciji koncem šolsk. leta 1910-11	Pripuščeni k ponavljalnemu izpitu	2	1	—	3
	Položili pon. izpit z zadostn. uspehom	1	1	—	2
	Z nezadostnim uspehom	1	—	—	2
	Torej konča klasifikacija:				
	I. red	15	4	—	19
	II. red	9	1	—	10
	III. red	1	—	—	1
	Skupno	25	5	—	30
X. Denarni promet učencev	Vpisnina je znašala v K	190	70	10	270
	Prispevki za učila so znali z K	142	108	24	274
	Šolnina je znašala v K	240	800	200	1240
	Skupno	572	978	234	1784

VIII. Poročila za prihodnje šolsko leto.

Šolsko leto prične 16. septembra z vpisovanjem učencev, ki traja dne 16. in 17. od 9–12 dop. in od 3–6 pop. Učencem se je zgledovati v spremstvu starišev oziroma njih namestnikov, ali jim je pa prinesiti njih pismeno dovoljenje. Na novo vstopajoči učenci morajo prinesiti seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o cepljenju koz in o očeh. Onim, ki zadnje leto niso obiskovali šole, je prinesiti vrhu tega npravnostno spričevalo izdano od županstva ali policije.

Vsi učenci plačajo pri vstopu prispevek za učila v znesku 4 K, na novo vstopajoči vrhu tega 5 K vpisnine.

Vsprejemni in ponavljalni izpiti se vršijo dne 18. septembra od 8. ure zjutraj naprej.

Dne 19. septembra bo skupna otvoritvena sv. maša v cerkvi sv. Antona ob 8. uri zjutraj.

Redni pouk se prične dne 20. septembra.

Šolnina znaša za redne trgovske tečaje letno 200 K, za pripravljalni tečaj 80 K. Revni učenci se lahko oproščajo plačevanja za polovico, četrtino šolnine in za vso šolnino, zato pa morajo uložiti tekom prvih šest tednov prošnjo za oproščenje šolnine, opremljeno z ubožnim listom.

V pripravljalni tečaj vstopijo lahko učenci, ki so dopolnili 13. leto in dokažejo z zadnjim šolskim spričevalom zadostno predizobrazbo.

V prvi tečaj se sprejemajo vsaj 14 let stari absolventi meščanskih in nižjih srednjih šol ter pripravljalnih tečajev na trgovskih šolah. Tisti učenci, ki ne odgovarjajo tem zahtevam predizobrazbe, se morajo podvreči vsprejemnemu izpitu, s katerim naj dokažejo, da jim bo mogoče s pridom slediti pouku. Pri vsprejemnem izpitu velja kot merilo učni smoter pripravljalnega tečaja kakor sledi:

- a) iz slovenščine: pravilno in smiselno čitanje ter ustmena obnova prečitanega, kratka prosta naloga, ter pravilno pisanje;
- b) iz računstva: štiri glavni načini računanja s celimi številkami, decimalkami in ulomki;
- c) iz geometrije: poznavanje glavnih oblik in nauk iz ravninomerstva (planimetrije) ter iz telomerstva (stereometrije);
- d) iz zemljepisa: splošen pregled delov sveta v važnejših geografičnih ozirih (vodovja in gorovja, politično in statistično), zlasti zemljepis avstro-ogrske monarhije;

e) iz prirodopisa: poznavanje glavnih lastnosti naravnih teles iz vseh treh delov prirodopisa in poznavanje človeškega telesa;

f) iz fizike; poznavanje najvažnejših prirodnih pojavov iz mehanike, nauka o toploti, kemije, elektrike, magnetizma, optike in akustike;

g) iz italijanščine in nemščine se omeji izpit na čitanje prostih člankov in pravopisje.

Iz predmetov navedenih pod a) b) c) in g) se vrši izpit ustmeno in pismeno.

V drugi tečaj vstopijo lahko absolventi prvega letnika dvorazrednih trgovskih šol; drugim je delati izpit čez učno snov prvega tečaja. Natančnejši podatki o tem izpitu se zvedo pri ravnateljstvu.

TRST, 6. julija 1912.

JOSIP ULČAKAR,
ravnatelj.

